

Парій С.Б.

аспірант,

Запорізький національний університет

ГЕНЕЗА ПОНЯТТЯ «ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ»

Сучасна професійна освіта постає перед проблемою стрімкої інформатизації усіх галузей науки. Майбутні фахівці різноманітних напрямків потопають у вирі інформації, змушені опрацьовувати мільйони паперових і електронних сторінок у пошуках потрібного, доцільного, дійсного та якісного. У нагоді стає інформаційна компетентність, покликана допомогти впоратися з терабітами інформації.

Специфіка професійної діяльності у різних галузях в умовах інформатизації суспільства обумовлює актуальність дослідження інформаційної компетентності майбутніх фахівців.

Інформаційна компетентність є предметом дослідження багатьох науковців. Згідно Соколюк О. В. інформаційна компетентність включає вміння систематично підвищувати свою кваліфікацію, самостійно набувати знання, застосовувати раціональні прийоми пошуку, систематизації, відбору, аналізу, узагальнення та використання інформації, орієнтуватися в інтенсивному потоці інформації [1, с. 205]. Я. В. Карлінська інформаційну компетентність розглядає як інтегративне утворення особистості, яке віддзеркалює її здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку інформації та ефективної роботи з нею у всіх її формах та представленнях – як в традиційній, друкованій формі, так і в електронній формі; здатності щодо роботи з комп'ютерною технікою та телекомунікаційними технологіями, та здатності щодо застосування їх у професійній діяльності та повсякденному житті [2, с. 176]. Аксюта В. Г. визначає інформаційну компетентність як здатність студента використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань [3, с. 84]. На думку І. В. Хрипко інформаційна компетентність фахівця – це здатність оптимізувати свою професійну діяльність шляхом застосування інформаційних технологій [4, с. 363].

Також інформаційну компетентність розглядають як інтегральну характеристику особистості, що передбачає мотивацію до засвоєння відповідних знань, здібність до вирішення завдань у навчальній і

професійній діяльності за допомогою комп'ютерної техніки і володіння прийомами комп'ютерного мислення [5, с. 45]; як систему знань про цінність інформації в сучасному світі, про загальні способи організації інформаційних процесів (збирання, зберігання, опрацювання, передача), наявність умінь переносити наявні знання на новий зміст і умінь здійснювати рефлексію власної діяльності [6, с. 119].

У низці наукових досліджень інформаційну компетентність розглядають поруч з поняттями «інформаційна грамотність» та «інформаційна культура», «комп'ютерна компетентність» і «комп'ютерна грамотність».

Наразі науковці не дійшли згоди щодо трактування поняття інформаційної компетентності. Це дещо уповільнює дослідження означеної проблеми, розробку структури інформаційної компетентності, методів розвитку і моніторингу сформованості інформаційної компетентності майбутніх фахівців.

Беручи до уваги ідеї різних науковців щодо визначення «інформаційної компетентності» та ґрунтуючись на ідеях компетентнісного підходу, можемо запропонувати таке визначення поняття. Інформаційна компетентність – це поєднання особистісних якостей і професійних умінь, набутих у процесі навчання і власного досвіду, знаходити і класифікувати різні джерела інформації, усвідомлювати, засвоювати і переробляти інформацію в різних її формах з метою вирішення завдань у сфері професійної діяльності. Інформаційна компетентність є ключовою серед професійних компетентностей, оскільки дозволяє майбутньому фахівцю успішно реалізувати себе на високому професійному рівні, адаптуватись до швидких змін сучасного інформаційного суспільства.

До основних складових інформаційної компетентності можна віднести:

– навички оцінювання отриманої інформації (уміння з величезного обсягу інформації обрати необхідну, визначити дійсність і чинність, розподілити на важливу і другорядну, оцінити автентичність);

– технічні навички (уміння працювати з сучасною оргтехнікою і програмним забезпеченням, базами даних і електронними довідниками, уміння за допомогою технічних засобів отримувати, обробляти, передавати і зберігати різноманітну інформацію);

– навички комунікації (уміння в писемному і усному спілкуванні за допомогою мови і технічних засобів комунікації передавати і отримувати інформацію).

Таким чином, інформаційна компетентність покликана допомогти майбутнім фахівцям орієнтуватись у безлічі інформаційних потоків, підготуватись до життя в інформаційному суспільстві і професійному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Соколюк О. В. Сучасний стан сформованості інформаційної компетентності майбутніх учителів основ здоров'я / О. Соколюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2013. – Вип. 26. – С. 204-207.

2. Карлінська Я. В. Інформаційна компетентність студентів як чинник толерантності / Я. В. Карлінська // Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до педагогічної дії: збірка матеріалів конференції. – Житомир: ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – С. 175-178.

3. Аксюта В. Г. Формування інформаційної компетенції студентів вузів спортивного профілю, як ключовий момент реформування освіти / В. Г. Аксюта // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – 2015. – Вип. 129(2). – С. 84-89.

4. Хрипко І. В. Структура інформаційної компетентності майбутніх фахівців з рекреації та туризму / І. Хрипко // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції. – 2016. – Львів. – С. 361-365.

5. Беспалов П. В. Компьютерная компетентность в контексте личностно-ориентированного обучения / П. В. Беспалов // Педагогика. – 2003. – № 4. – С. 45-50.

6. Трегуб В., Аксюта В. Формування інформаційної компетентності випускників вузу спортивного профілю / В. Трегуб, В. Аксюта // Молода спортивна наука України: збірник наукових праць з галузі фізичного виховання, спорту і здоров'я людини. – Львів, 2015. – Вип. 19, т. 4. – С. 116-121.